

De Groenendaeler

Jaargang 49 nr. 1 september 2023

Inhoud

3 Voorwoord

En verder:

4 Bij ons op de Schaepmanlaan

6 Berichten van nummer 93

8 Tuinestafette

11 Berichten vanuit het bestuur

13 Interview – Jacomien de Jong

15 De bijen na het zwermen

16 Vacatures

17 Nieuws over de Gillestuin

19 Bollen planten

21 Wetenswaardigheidjes

21 Gekke groenten, vreemd fruit en pompoenen

22 Het mooiste plekje op aarde

24 Bijeengeharkt

Bestuurszaken

28 Samenstelling van het bestuur

28 Overzicht complexvertegenwoordigers

29 Samenstelling commissies

32 Colofon

tuincentrum de oosteinde

25.000 m² tuinplezier
voor binnen en
buiten!

Zandlaan 22
2182 HS Hillegom
023 - 584 63 38

Schipholweg 1088
2141 BG Vijfhuizen
023 - 558 15 28

info@deoosteinde.nl

Voorwoord

door *Christia Scholten*

Wat een rare zomer was het! Eerst die warme junimaand, waar we ons een breuk liepen met gieters water. Ik was maar wat blij met de nieuwe vlonders, die we op de Manpadslaan gekregen hebben. En toen juli, waar water geven echt niet nodig was, en dat is zacht uitgedrukt. Ik heb niet vaak een julimaand meegemaakt waar het onkruid zo explodeerde als dit jaar. Toen een min of meer normale augustusmaand en opeens weer enorme hitte in september.

Het blijft bijzonder om te zien hoe ieder jaar weer anders is, en het blijft een uitdaging om daar als tuinder maar weer mee om te gaan!

Maar nu is de zomer weer voorbij en is het tijd voor het herfstnummer van de Groenendaeler. Voor wie geïntrigeerd naar de voorkant van dit nummer heeft gekeken: lees vooral de Tuinestafette. Die pepers kun je allemaal hier in Nederland kweken! Verder zijn er interviews, verslagen van de jubileumfeestelijkheden op de Schaepmanlaan en de Manpadslaan, en onze vaste correspondenten hebben ook weer hun best gedaan. Genoeg te bekijken en te lezen dus!

De redactie wenst jullie een fijne herfst toe, met lekkere herfstgroente. En natuurlijk veel leesplezier!

Bij ons op de Schaeapmanlaan

door Joke van der Wal

65 jaar.... Ook feest bij ons op de tuin

Het is al weer even geleden en na een zomer met veel tuinwerk zou je het bijna vergeten, maar 2 juli was het feest op de Schaeapmanlaan. De taart, koffie, thee en limonade stonden klaar, de versiering opgehangen en de kinderactiviteiten waren voorbereid.

65 jaar tuinvereniging, en hoewel het complex Schaeapmanlaan niet vanaf het begin in de volkstuinvereniging opgenomen was, laten we een feestje natuurlijk niet aan ons voorbij gaan. Uiteindelijk doen we al ruim 30 jaar mee.

Gezellig pratend werden weer leuke contacten gelegd. Op de tuin van Ruurd kon er geschommeld worden en spelletjes gedaan. Bij andere tuinen werden zaadbolletjes van klei en insektenhotelletjes gemaakt. En... bij feest kan bellen blazen natuurlijk niet ontbreken.

Bij onze afsluitende 'borrel', die door een ieder zelf was meegenomen, verraste Eugenie (we hebben er 2 op de tuin) ons op heerlijke hapjes die je kunt maken van wat er op je tuin groeit. Het was nog heel gezellig tot en met het samen opruimen. Een mooie jaarlijkse traditie rond de langste dag? Dat lijkt mij een leuk idee...

Berichten van nummer 93 (de helft daarvan)

door Annemieke Couzy

U kunt mijn dissertatie binnenkort lezen. Centrale onderzoeksvraag: Wat gebeurt er als men een jaar lang flink vochtige zanderige veengrond laat doen wat ze het beste kan. Het experiment heeft de stoutste dromen overtroffen. Conclusie: het gedrag van niet-lineaire dynamische systemen is niet afhankelijk van tijd, maar gebonden aan waarden die zich half verontschuldigen en half bewust definiëren als wirwar. Mijn proefschrift heeft als leuke bijvangst het gedrag van de volgende kruidachtigen: Heermoes (*Equisetum Arvense*). Grote Brandnetel (*Urtica dioica*) en Kleine Brandnetel (*Urtica Urens*). Ridderzuring (*Rumex Obtusifolius*). Kweek (*Elytrigia Repens*). Haagwinde (*Convolvulus Sepium* of *Calystegia sepium*). En Grote Weegbree (*Plantago Major*). Het was opvallend te zien dat zij heel gevoelig zijn voor menselijke nalatigheid. Het vlindereffect blijft vooralsnog onbewezen.

'Wat u hier ziet is puur natuur'. Bij elke levensgebeurtenis past een citaat van Oscar Wilde. De natuur leert ons van alles behalve beheersing. Dus aan de slag. Ik in de kruidenhoek en Dr. Livingstone bij het schapenhek. Via het woud der verwachtingen kwam ik al snel in de rimboe terecht. Met een machete kapte ik mij een weg door de wederik en de menshoge guldenroede. Wist u dat *Solidago* rubber bevat? Edison heeft hiermee geëxperimenteerd. Dat is overigens voor mij geen reden om deze plant te koesteren. Edison bereikte planten van 3,4 meter hoog. En 12 % rubber. Er ligt nog steeds een stukje van deze door Edison geogoste rubber in een museum in Detroit. Op nummer 93 (de helft daar van) hebben we een bescheiden rubberoogst (een postelastiek) en geen museum, maar wel 2 meter.

Goede voornemens zijn mij totaal vreemd. Ik ken mijn grond. Hoop is dat ding met veren dat nooit een kruimeltje van je vraagt. Mijn polsen en enkels tintelen van de netelbeten. Heel gelukkig stap ik op mijn fiets naar huis met in de fietstas één dahliabloem. U ziet mij aanstaande vrijdag weer. Met een zakje broodkruimeltjes om de hoop te voeren.

Een goed advies voor allen: tem het schoffelmonster in u. De A2 richting Utrecht binnenkort geen racebaan, maar een bosbaan.

Kwekerij E. Duivenvoorden

- Aardbeienplanten en pioenrozen
- Aardbeien:
- 15 soorten 1x dragend en 6 soorten doordragend
- Pioenrozen: 20 verschillende soorten op 4 liter pot
- Verkoop van oplosbare mest

Turfspoor 57

2165 AW Lisserbroek

Tel.: 0252-410701

Fax: 0252-421304

Mob.: 06-51318630

E-mail: aardbei@xs4all.nl

Zie voor kweektips onze website:

www.kweduivenvoorden.nl

Tuinestafette

door Jaap Lindfors

In deze rubriek beantwoordt een tuinder de vraag van een andere tuinder en geeft vervolgens de pen door met een nieuwe vraag.

In deze editie schrijft Jaap Lindfors over zijn tuin.

Van Linda Tegelaar kreeg ik de vraag: "Zou je wat kunnen vertellen over jouw geweldige collectie pepers, die jij teelt en een lekker recept met ons delen?"

Ik ben namelijk nogal doorgeslagen in het kweken van verschillende soorten chilipepers, al valt het dit jaar mee. Mede door een te laat opgemerkte plaag van rouwwaren mugjes, die een deel van mijn voorgekweekte zaailingen om zeep hebben geholpen, maar aangezien mijn halve vriezer nog vol pepers van vorig jaar lag, wilde ik het dit jaar sowieso al wat rustiger aan doen. Vorig jaar had ik een kleine 50 soorten en een stuk of 150 planten. Dit jaar heb ik er, geloof ik, rond de 20.

"Wat doe je met al die pepers?" is een terechte vraag die mensen vaak stellen. Niet alleen zijn het veel pepers, maar sommige soorten zijn ook nog eens zo heet dat ze voor een normaal mens niet te eten zijn. Soorten met "7 pot" in hun naam hebben die bijvoorbeeld te danken aan het feit dat, in de Caribische streken waar ze vandaan komen, één peper genoeg was om zeven stoofpotten mee te kruiden. En dat waren waarschijnlijk ook nog eens geen kleine potten. Maar veel van deze zogenaamde superhots hebben een geweldige smaak, wanneer je de hitte weet te tolereren.

Tolerantie kun je opbouwen door vaker heet te eten. Het is dan verstandig om steeds net

een beetje boven je comfortzone te gaan zitten in plaats van meteen all-in te gaan met maagkrampen en hete oprispingen als gevolg. En alle hitte die binnen komt, moet uiteindelijk ook weer naar buiten.

Niet alle pepers, die ik kweek, zijn belachelijk heet. Sommige soorten hebben zelfs totaal geen hitte, maar alleen een uitgesproken smaak. Het leuke aan het kweken van pepers vind ik juist de verscheidenheid aan soorten die er te vinden zijn. Elk met zijn eigen vorm, hitte- en smaakprofiel. Grofweg valt de smaak in een aantal categorieën in te delen: rokerig, aarde-achtig, bloesemachtig en fruitig.

Een van de dingen, die ik met mijn chilipepers maak, is gefermenteerde hotsauce. Met een van mijn sauzen heb ik afgelopen jaar de derde plaats behaald bij de Dutch Homemade Hotsauce Award, waar ik natuurlijk behoorlijk trots op ben.

(Lacto)fermentatie is een vorm van conserveren, waarbij suikers in melkzuur worden omgezet door de van nature aanwezige melkzuurbacteriën, zoals ook bij het maken van zuurkool bijvoorbeeld. Door het fermenteren komen er ook nog eens bepaalde smaken naar boven, die je normaal niet zou proeven. Ik denk dat dit niet de aangewezen plek is om heel diep in te gaan op hoe lactofermentatie precies in zijn werk gaat, en daarom durf ik eigenlijk geen recept met jullie te delen. Een ieder, die zich hier mee bezig wil gaan houden, raad ik aan om zich een klein beetje in te lezen. Het is geen raketwetenschap, maar het is wel belangrijk om te weten wat je doet. Vooral van belang is om te weten wat botulisme is, en hoe je het voorkomt. Bij een correcte gang van zaken is het risico op botulisme eigenlijk zo goed als uitgesloten, maar dan moet je dus wel een klein beetje basiskennis hebben. Op YouTube kun je bijvoorbeeld op het kanaal van Chillichump veel informatie vinden over het maken van gefermenteerde hotsauce.

Het recept dat ik wel met jullie ga delen heb ik van Jim Theys, de beheerder van de Facebookgroep "Peppers and hot sauces". Ik stuurde hem ooit wat zaden en een flesje zelfgemaakte hotsauce, en hij stuurde me wat zaden en twee potjes chilizout. Dit vind ik een geweldige toepassing, omdat het zelfs de heetste soorten goed doseerbaar maakt. Je kunt alleen pepers en zout gebruiken, maar ook allerlei andere

smaakmakers toevoegen. Met de feestdagen had ik bijvoorbeeld een batch gemaakt met cranberries en rode wijn om uit te delen aan vrienden en collega's als kerstgeschenk.

Voor een basisversie van chilizout heb je nodig: chilipepers naar keuze, eventueel andere smaakmakers, grof zout (zeezout of himalayazout bijvoorbeeld) en een voedseldroger of een oven die op een lage temperatuur op een kiertje kan staan.

Stoof de pepers in een klein beetje water of ander vocht tot ze zacht zijn. Meng ze met het zout in de keukenmachine en laat het een paar uur intrekken. Spreid het vervolgens uit op bakpapier en droog het op lage temperatuur. Het is slim om tijdens het drogen na een poos, wanneer het al wat droger is, het bakpapier te vervangen, zodat het zout niet helemaal aan het papier vastkleeft.

Nu moet ik hem natuurlijk weer doorgeven. Wanneer ik bij de zuidelijke ingang van ons complex naar mijn tuin loop kom ik langs de tuin van Patrick Valk, waar ik altijd erg vrolijk word van de verscheidenheid aan dahlia's. Dus mijn vraag aan Patrick is: zou je iets willen vertellen over die prachtige dahlia's, die je kweekt?

Berichten vanuit het bestuur

GEVRAAGD

Gevraagd: we zijn nog steeds op zoek naar tuinders, die 3 x per jaar tuinen willen keuren. Een kleine, maar heel belangrijke tijdsinvestering van circa 6 uur per jaar. Meld je aan! Wij zorgen voor begeleiding bij je eerste tuinkeuring. Graag een berichtje naar i.van.huissteden@quicknet.nl.

Gevraagd: spitters, die ons van een aantal vuile tuinen af willen helpen. Er staat een vergoeding tegenover. Wil je dit doen, of weet je iemand? Stuur dan even een berichtje naar secretariaat@vtvgroenendaal.nl

NIEUWS

Wij heten van harte welkom Arno Wetzels en Charles van der Lugt. Arno neemt alles rondom huren van tuinen voor zijn rekening (verhuur@vtvgroenendaal.nl). Charles gaat zich bezighouden met het secretariaat en met de tuinkeuringen (secretariaat@vtvgroenendaal.nl) Beide heren hopen wij te kunnen benoemen in de Algemene Ledenvergadering van november.

In de ALV van dit voorjaar is besloten tot een extra ALV in het najaar. Belangrijkste reden hiervoor is dat we dan tijdig een goede begroting kunnen opstellen voor het jaar 2024. Belangrijk onderdeel hiervan is ook het Meerjaren Onderhoudsplan. Noteer alvast de datum in je agenda: woensdag 29 november 2023. De begintijd wordt nog bekendgemaakt.

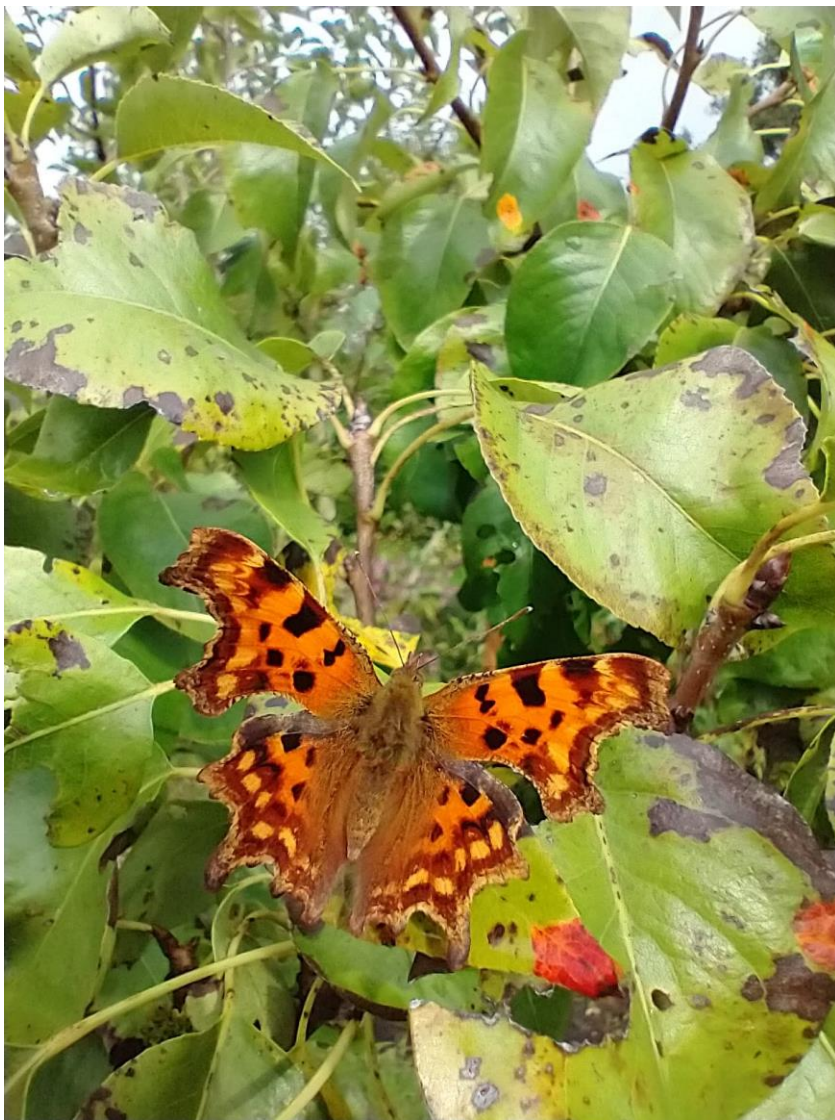
Over vuile tuinen en tuinkeuringen hebben we al veel gesproken. Recent is in het bestuur het volgende afgesproken:

- * We zullen geen vuile tuinen meer verhuren. De doe-dagen zijn niet bedoeld om vuile tuinen op te schonen, maar voor het op orde brengen en houden van de paden, hekken, gebouwen, etc.
- * Tuinders die hun tuin vuil achterlaten, krijgen de betaalde borg niet terug en moeten betalen voor het schoonmaken van hun tuin (€ 60, = per uur, excl. btw).
- * Tuinders, die op basis van de tuinkeuring een eerste brief krijgen dat hun tuin niet in orde is, krijgen een nieuwe keuring 4 weken na de eerste brief.

In het kader van het jubileum heeft de jubileumcommissie twee wedstrijden in gang gezet: **de grootste pompoen en de gekste groenten**. Over de pompoen: is ie al groot? Maak dan een foto (langs een liniaal of meetlint) en stuur deze met je naam, complexnaam en tuinnummer naar redactie.groenendaeler@gmail.com.

Elk complex krijgt een winnaar en ook gaan we voor een overall-winnaar. Zij worden in het zonnetje gezet op de ALV van 29 november. En over de

gekke groenten: heb je een raar model wortel of een gekke tomaat? Maak een foto en stuur deze naar redactie.groenendaeler@gmail.com. Ook deze prijswinnaar huldigen we op 29 november.

Interview – Jacomien de Jong

door Pim van Oosterhout

Tuinieren leer je vaak al als kind. Sommigen hadden het geluk van een schooltuintje, anderen gingen mee met hun vader. Uit eerdere verhalen konden we lezen hoe Piet Mudde (Manpadslaan tuin 8) als kleine jongen al leerde tuinieren van zijn vader. Achter de naam van Hans Vos (Manpadslaan tuin 18), staat sinds jaar en dag 'junior'! Zijn vader was één van de pioniers op het Manpad. Zo ook Jacomien de Jong. Ik spreek haar op tuin 53 en 54 samen met echtgenoot Noud.

Haar tuin ziet er jaar en dag goed onderhouden uit; 2/3 met bloemen en 1/3 met groenten.

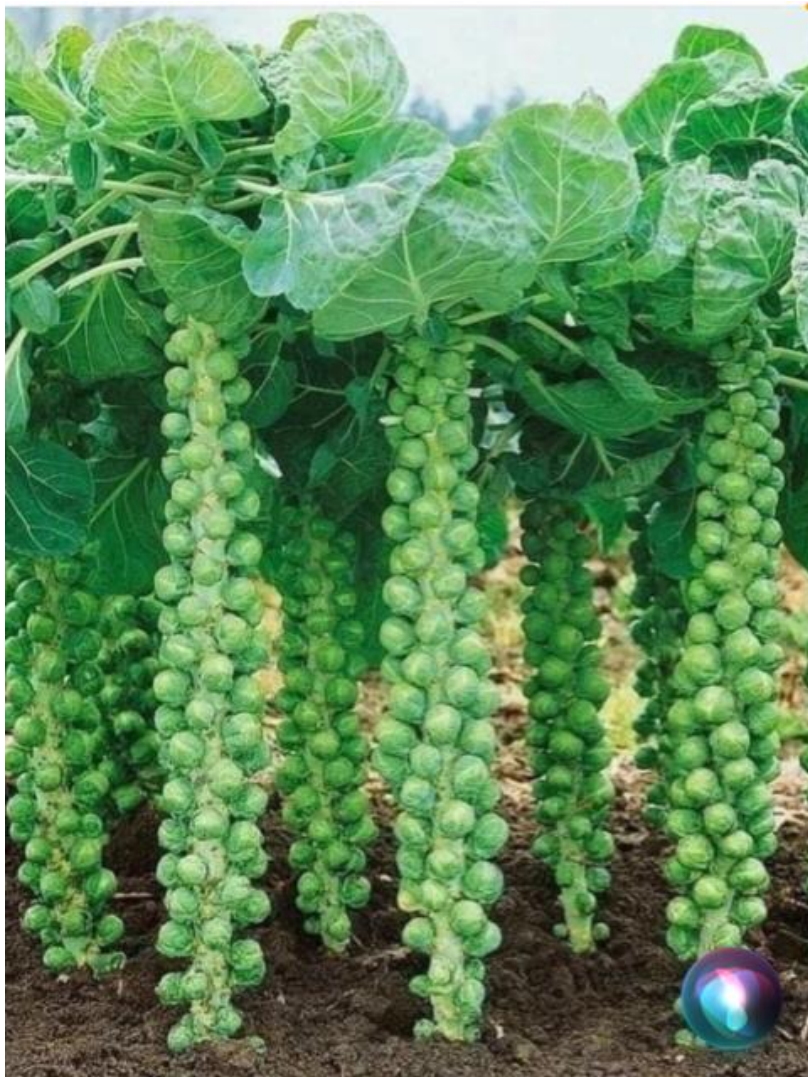
Bij Jacomien begon het tuinieren dus ook bij haar vader. Als meisje van een jaar of zes ging ze met broertjes en zusjes al mee naar de tuin van vader. Die tuinierde aan de Kerklaan en later aan de Kadijk. Er waren altijd klusjes te doen. Bramen en aardbeien plukken voor sap en jam. Boontjes plukken voor in de vriezer voor een gezin van 6 kinderen.

Op het Manpadslaancomplex begon vader de Jong in 1984 op tuin 90 en verhuisde na een tijdje naar tuin 53 aan de andere kant van het pad. Daar hielp Jacomien haar vader regelmatig op vaste dagen, woensdag en zaterdag.

In de herfst van 2004 zei vader de Jong ineens, toen 83 jaar: 'Jacomien we nemen het gereedschap mee naar huis'. Hij vond het welletjes. Maar voor Jacomien was de tuin een belangrijk deel van haar leven geworden. Ze kwam er voor ontspanning. Lekker op jezelf, hoofd leegmaken, plannetjes bedenken, dingen uitproberen. Dus ging ze alleen door met hulp van Noud en na een aantal jaren kreeg ze tuin 52 erbij.

Een prachtig stuk grond van totaal 340 m² van pad tot sloot. Veel werk maar toch vooral ook ontspanning.

En in de woorden van Jacomien, op de tuin ervaar je het verloop van de seizoenen met de planten en de bloemen. Ze voelt zich vrij op de tuin. Redelijk anoniem, dat vindt ze fijn.

De bijen na het zwermen

door Marjon Tijl

In het vorige nummer van de Groenendaaler schreef ik over bijenzwermen en wat te doen als u er één zou treffen. Bij dit zwermen – wat met name in de maanden mei en juni gebeurt – heeft de oude bijenkoningin samen met ongeveer de helft van het bijenvolk de bijenkast verlaten om ruimte te maken en zo de overige, achtergebleven bijen goed als volk te kunnen laten functioneren.

In het achtergebleven volk is een nieuwe bijenkoningin geboren, die met de overgebleven werksterbijen verder is gaan werken aan en in het bijenvolk. Zo'n vijf dagen nadat ze uit haar dop kwam (haar geboorte) is de jonge koningin op 'bruidsvlucht' gegaan, naar een darrenverzamelplaats in de lucht (tot 60 meter hoogte) waar zij met een aantal darren paarde.

Terug in de kast is de koningin eitjes gaan leggen. Er ontwikkelde zich een nieuw broednest, dat werd verzorgd door de werksterbijen. Deze werksterbijen vervulden daarbij verschillende functies. In de eerste drie weken van hun leven werkten zij in de 'binnendienst': poetsen, voeren, verwarmen, verdedigen, nectar indikken en opslaan, bouwen en opruimen. In de volgende drie weken (tot hun dood) fungeerden ze in de 'buitendienst': als speurbijen gingen ze op zoek naar stuifmeel, nectar, water en propolis. Middels de 'bijendans' (bepaalde bewegingen in bepaalde vormen) communiceerden ze aan de haalbijen waar die deze grondstoffen konden ophalen. Er is voor een bijenvolk veel te doen in de zomer en bijenvolken tellen in die periode dan ook tot wel 30.000 of 40.000 bijen.

In de zomermaanden waren er nog darren in het volk aanwezig, zolang er een kans was dat ze met jonge koninginnen uit andere volken konden paren. Na half augustus zijn de darren over het algemeen niet meer van nut en in de wintermaanden kosten ze alleen maar voedsel. Daarom ruimt het bijenvolk in de nazomer haar darren op: de darrenslacht.

Door de natuurlijke aanleg van de bij, de kortere dagen, koeler weer en minder productieve voedselbronnen, neemt nu het aantal nieuw geboren bijen in de volken af tot ruim 10.000 in oktober/november. Het volk maakt zich klaar voor de winter. Daarover meer in het volgende nummer.

Vacatures

De vereniging is op zoek naar TUINKEURDERS –
tijdsbesteding 3x2 uur per jaar

Een goede SPITTER – wie wil een aantal tuinen, die
nu braak liggen, gereed maken voor de verhuur?

Volkstuinvereniging Groenendaal bestaat uit leden. Ook jij bent lid. Dat houdt in dat allerlei verschillende werkzaamheden met zijn allen verricht worden. Dus zet je ergens voor in. Het is leuk, maar ook noodzakelijk: dus schroom niet!

Nieuws over de Gillesstuin – september 2023

door Barbara, Emmy en Ineke

Zoals misschien bekend heeft de Gilles Theetuin inmiddels gezelschap gekregen van de Gilles Pluktuin. In recordtempo heeft een groep vrijwilligers een tuin aangelegd met verhoogde bakken en een mooie toegang. Het doel is om op deze Pluktuin mensen met een beperking te ontvangen. In de Pluktuin kunnen zij genieten van de mooie bloemen, wellicht een handje helpen met het onderhoud, of een bosje bloemen plukken.

Momenteel wordt contact gelegd met Plein 1 en Welzijn Heemstede om dergelijke bezoeken in gang te zetten. Eerst bij wijze van proef, zodat we kunnen zien hoe het gaat, wat aangepast moet worden, etc. Uiteraard zijn ook individuele bezoekers welkom.

Kom gerust een kijkje nemen. De Pluktuin is open op woensdagochtend, tijdens de koffie-ochtend van 11.00 tot 12.30 uur en tijdens Schuif 's aan, elke eerste zondag van de maand van 14.00 tot 16.00 uur. Een afspraak maken kan ook, via gillestuinheemstede@gmail.com.

Het programma voor de komende maanden

- Schuif 's aan, op 1 oktober, van 14.00 tot 16.00 uur. Open voor tuinders en Heemstedenaren, met koffie en thee en een bezoekje aan de Pluktuin.
- Koffieochtend voor tuinders, elke woensdagochtend, van 11.00 tot 12.30 uur.
- Borreluurtje voor tuinders, elke donderdagmiddag, van 15.00 tot 17.00 uur.
- Guy Fawkes Night, zondag 5 november 's avonds, voor tuinders en hun familie

Bij deze activiteiten zijn tuinders van alle complexen van onze volkstuinvereniging welkom!

Van der Hulst

Rund- en pluimveebedrijf

Nijverheidsweg 45

2101 LK Heemstede

tel. 023-5293826

stalmest

verse eieren

**volle
melk**

openingstijden winkel

maandag, dinsdag en

woensdag

: gesloten

donderdag en vrijdag

: 10.00-12.00 en 14.00-16.00 uur

zaterdag

: 10.00-16.00 uur

scharreleierenautomaat 7 dagen per week open van 8-20 uur

't Blomke
Julianalaan 6, Heemstede
Tel. 5297560
blomkevanheemstede@hotmail.com

Bloemsierkunst
Keramiëk
Bloemen
Kamerplanten
Voor alle voorkomende
bloemwerken

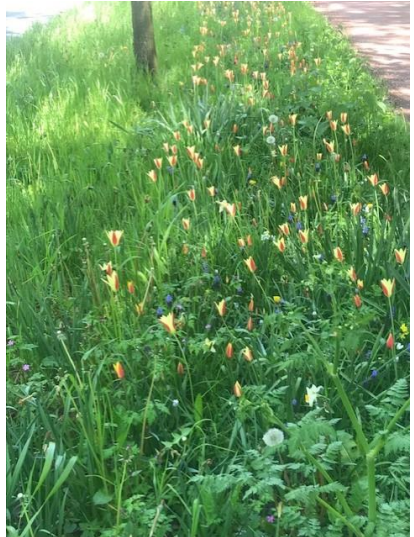
Bloembollen planten

door Pim van Oosterhout

De maanden oktober en november moeten de bloembollen in de grond. Tulpen, narcissen, hyacinten en de rest dat 'bijgoed' genoemd wordt. Wat is er mooier in het vroege voorjaar dan ineens de 'neuzen' van bloembollen uit de grond te zien komen; het teken dat de winter voorbij is en het voorjaar eraan komt.

We kunnen de bloembollen in de volle grond in de tuin planten, maar het is ook mooi ze in potten en schalen te planten.

Er zijn mensen, die het een gedoe vinden om ieder jaar weer tulpen in de tuin te moeten planten die het 2^e jaar niet meer bloeien. Maar dat kan ook anders; zoek maar Tulipa species, Tulipa greigii, Tulipa Fosteriana en Tulipa Kaufmanniana. Dit zijn tulpenfamilies die het dichtsbij de wilde tulp staan. Plant je deze, dan is de kans groot dat ze ieder jaar weer bloeien zonder ze uit de grond te halen,.

Narcissen zijn bij uitstek bollen die ieder jaar weer mooier terugkomen. Knip na de bloei de zaaddozen weg zodat de kracht in de nieuw te vormen bol komt.

Maak het jezelf gemakkelijk door de bollen met een 'bollenplanter' in de grond te stoppen: voor ieder gat 1 bol.

Voor bijgoed als sneeuwklommen (niet later planten dan oktober), crocussen, blauwe druifjes en andere kleine bolletjes prik je gewoon met een ronde pootstok gaatjes waar je 1 of 2 bolletjes in laat zakken (niet dieper dan 6 cm).

Het is ook mooi om groepjes te planten tussen de vaste planten en heesters, dan krijg je een natuurlijk effect en kunnen de bollen tussen het opkomend loof van de zomerplanten bijna onzichtbaar, op natuurlijke wijze afsterven en komen ze het jaar daarop weer prachtig op. Plant ook de gangbare tulpen in terracotta potten en schalen. Die kun je dan in het voorjaar overal in de tuin plaatsen en op de tuintafel zetten. Pas op: altijd in potten met een afwateringsgat en als het even kan wat scherven of grof grind onder in de pot voor de afwatering.

HUISBROEI

Dit is de term voor het in potten kweken van tulpen, narcissen en hyacinten met het doel deze in de maanden februari en maart in de huiskamer te laten bloeien.

Ieder jaar weer geeft mij dat veel voldoening. Dit avontuur start met de bloembollen eind oktober, begin november in potten te planten en deze in de tuin in te graven. De bollen hebben 10 tot 12 weken een temperatuur van onder de 10 graden nodig. Vervolgens graaf je ze voorzichtig op. De neuzen zijn dan geel en ongeveer 8 cm lang. Je zet de potten op de vensterbank. Ongeveer 20 graden, iedere dag water in de schotel en een halve slag draaien. Na ongeveer 3 weken staan ze dan in bloei. Zo zie je ze iedere dag groeien en heb je zeer veel plezier van het aanschouwen van dit groeiproces.

Adressen om mooie tuinbollen te kopen voor een schappelijke prijs:

- C van der Vlucht en zn.
Delfweg 103 - 2211 VK Noordwijkerhout.
Vanaf 15 oktober, dagelijkse verkoop in de bollenschuur. Uitgebreid assortiment. En goedkoop.
- Nationale Bloembollenmarkt vrij.6 en za.7 oktober
Oude Heerenweg 16 B - 2215 RZ Voorhout
www.detulperij.nl
Bloembollen direct van de kwekers!
- Markt voorjaarsbollen verkoop za.7 en zo.8 oktober
11.00-16.00 uur Contant betalen
KIMT Herenweg 18 (Groenendaalse bos) – 2104 MK Heemstede
- Open dag za. 14 oktober 10 - 4 uur
Bloembollenkweker Hein Meeuwissen
Loosterweg 10A - 2215 TM Voorhout
Het hele sortiment. Van narcissen wel 400 soorten. Ook postorder.

Wetenswaardigheidjes

door Oda Nieuwesteeg

Wanneer bloemen zijn uitgebloeid, kun je ze verwijderen uit de tuin door ze toe te voegen aan de composthoop.

Maar je kunt ze ook kort bij de grond afknippen en met tak en al op de grond neerleggen, waar je volgend jaar deze bloemen wilt hebben. Leg de takken wel zo neer dat de zaaddozen gelijkmatig over de grond worden verdeeld. Leg er wat andere takken overheen om te voorkomen dat het wegwaait.

Volgend jaar zal je verrast worden door onkruid. Je haalt de takken en het onkruid weg. En niet veel later komen de plantjes.

Veel succes !!

Gekke groenten, vreemd fruit en pompoenen

Het kan nog!

Meedoen aan de pompoenenwedstrijd!

Heb jij ook het pompoenzaad gezaaid dat bij het jubileumnummer van de Groenendaeler zat? Hoe groot zijn de pompoenen geworden? Stuur een foto met een meetlatje ernaast en wie weet...

Heb je groente en/of fruit in je tuin met een afwijkende vorm? Maak hier dan een foto van en stuur die via e-mail onder vermelding van je naam-tuincomplex-tuinnummer naar redactie.groenendaeler@gmail.com

Je kunt het hele jubileumjaar blijven insturen.

De foto's zullen o.a. een plekje krijgen in de Groenendaeler van december.

Het mooiste plekje op aarde

door Chris van der Lee

Het Paradijs van Nicolien Mizee, 7 tuinverhalen.

Eén van de 7 tuinverhalen gaat over het paradijs.

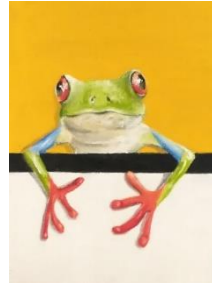
Ze schrijft: *"Het zonnigste paradijs ligt in de boeken der smurfen. De zon staat er hoog aan de hemel, het gras is er sappig en groen, de sneeuw dik en wit. Ruzie bestaat hier nauwelijks"*.

Ze eindigt dit verhaal met de beschrijving van een stukje paradijs, dat veel dichterbij haar eigen werkelijkheid ligt.

"Ik pakte mijn tuinstoel, mijn thermoskan, een beker en installeerde me bij de vijver. Op de bemoste houtstronk zat een kikker. Hij zat doodstil, maar ik zag hem ademen. De aanblik van het op en neergaan van dat kleine keeltje schudde me wakker uit de nu al maanden durende versuffing (redactie: coronatijd). Een diepe ontroering trok door mijn lichaam en ziel, alsof ik de adem van de tijd kon voelen en ook ik mocht beginnen uit te botten.

.....

Het paradijs is een kikker op een boomstronk"

Dit zou zo maar een inzending kunnen zijn n.a.v. de oproep in de vorige Groenendaeler : beschrijf 'jouw mooiste plekje op aarde' en deel je ervaringen met ons.

Aangezien we nog weinig inzendingen binnen hebben, verlengen we de inleverdatum naar 21 december. Het hoeft geen lang epistel te zijn: als je bv het stukje van Nicolien leest, kun je in een paar zinnen jouw mooiste plekje, jouw paradijs beschrijven. Of schilder, teken, fotografeer... alles mag.

Gerard Pedroli, de dichter stelt enkele exemplaren van deze mooie bundel beschikbaar voor de tuinder, die op de meest bijzondere en originele wijze een beeld creëert van zijn of haar Mooiste Plekje Op Aarde.

Stuur dit naar de redactie van de Groenendaeler vóór 21 december.

redactie.groenendaeler@gmail.com)

De mooiste inzendingen worden gepubliceerd in het winternummer.

NB De jury bestaat uit Gerard Pedroli en de redactieleden: Pim, Christia en Chris

Na begin 2008 de stap gemaakt te hebben vanuit de Binnenweg naar de goed bereikbare Cruquiusweg heeft Van Zuylen een turbulente groei meegemaakt.

Probin Van Zuylen is sterk in hang- & sluitwerk en dan vooral het luxe deurbeslag en sierbeslag.

Verder huist in de riante showroom een Festool shop-in-shop en ruim 35 meter elektrisch gereedschap.

U vindt **Probin Van Zuylen** op:

Cruquiusweg 37b
2102 LS Heemstede
tel: 023-5286842

Internet: <http://www.probinheemstede.nl> Email: info@probinheemstede.nl

Bijengeharkt

korte stukjes voor en door tuinders

In de septembermaand wordt er hard gewerkt, schoongemaakt, riet getrokken en geoogst.

Zomerborrel op het Manpad: 9-9-23

Enkele trefwoorden: zomers
warm, intiem muzikaal
intermezzo, zelfgemaakte
heerlijkheden, verbinding.

Met een dankwoord aan
allen, die hier aan hebben
deelgenomen en in het
bijzonder dank aan onze
singer songwriter Barbera,
die wij heel veel geluk
toewensen in Assen, waar zij
en haar vriend naar toe
verhuizen dit najaar.

Ode aan de blauwe regen... (door Chris van der Lee)

In het vorige nummer stond een mooi gedicht over mijn blauwe regen: een uitbundig bloeiende boom in het midden van mijn tuin. Helaas heeft de zomerstorm in juli een einde gemaakt aan dit fenomeen. Zij was omgewaaid en het leek alsof de wortels waren afgesneden. De boom werd gestut, maar verloor al haar blad... dagenlang tientallen liters water gegeven, maar geen zichtbare verbetering.

Tot enkele weken geleden ik opeens een nieuw groen blaadje zag, dicht op de stam. Er zit dus nog steeds leven in mijn boom. Maar de meeste takken zijn dood. Mogelijk zal ik haar rigoureuus moeten gaan snoeien en komt er toch nog hopelijk volgend jaar dan wel het jaar daarop weer iets terug van haar oude glorie!

Bestuurszaken

Samenstelling van het bestuur

Voorzitter:	Ineke Schotman Tel. 06-53812643 inekeschotman@kpnmail.nl
Secretaris:	Vacature secretaris@vtvgroenendaal.nl
Penningmeester:	Ruud van den Eijkhof Tel. 06-25575585 imeijk@planet.nl
Lid:	Ineke van Huissteden Tel. 023-5281872 i.van.huissteden@quicknet.nl

Postadres

Volkstuinvereniging Groenendael
Duin en Vaart 27, 2105 MJ Heemstede

Ledenadministratie

Ledenadministratie: Marianne Wever
groenendaelervtv@gmail.com

Complexvertegenwoordigers

Herenweg:	Karin (fam.reininga@kpnmail.nl) Emmy (emmydegroot@quicknet.nl) Gerard (gaf.vanroode@quicknet.nl) Geert Stroop (gstroop@ziggo.nl)
Manpadslaan:	Vertegenwoordigers per wijk, coördinatie Chris van der Lee (cvanderlee17@kpnmail.nl) en Remko van Dijk (remko.vandijk@gmail.com)
Leidsevaart:	Marlies Johans-Velde (gastouder.marlies@gmail.com) Ronald de Gier (ronalddegier@planet.nl)
Dr. Schaepmanlaan:	Eugenie en Ad van der Mije (cvschaepmanlaan@gmail.com)

Samenstelling commissies

Kascommissie

Mw. T.C.G. van Egmond

Mw. M. Johannis-Velde

Bouwcommissie kasjes

Een aanvraag voor het plaatsen van een kasje moet schriftelijk worden gedaan bij de secretaris van de vereniging. Dat kan via een mail aan

secretaris@vtvgroenendaal.nl

Tuinkeuringscommissie

Emmy de Groot

Willemijn Langenberg

Irene Henkes

Bernard Henkes

Judith Geels

Eugenie van Diemen

Inge van der Feltz

Maike Bijvoet

Contributie

Deze bedraagt € 15,00 per jaar. U ontvangt in januari een factuur voor huursom en contributie.

Wijziging woonadres, mailadres of telefoonnummer

Adreswijzigingen en wijziging van e-mailadressen opgeven via de website of aan de ledenadministratie. Ook familieberichten kunt u hier doorgeven.

Mailadres: groenendaelervtv@gmail.com

Medetuingenoten

Indien u als huurder de tuin in gebruik neemt samen met een tuingenoot, die niet woonachtig is op hetzelfde huisadres, dan dient uw tuingenoot ook lid te worden van de vereniging en €15 contributie te betalen aan de vereniging zoals vermeld in het Huishoudelijk reglement en het huurcontract. Tevens zal uw tuingenoot dan het kwartaalblad van de vereniging ontvangen.

Wilt u zo vriendelijk zijn de adresgegevens van de tuingenoot aan de secretaris door te geven via secretaris@vtvgroenendaal.nl

Gereedschap

Al uw gereedschap e.d. ligt op de tuin en in de schuur voor eigen risico. De Volkstuinvereniging is hiervoor niet aansprakelijk.

Opzeggen huurcontract

Tuinen dienen vóór 1 november te worden opgezegd bij de secretaris. Dit kan per mail via secretaris@vtvgroenendaal.nl.

Na opzegging van het huurcontract wordt er met u een opleveringsdatum afgesproken voor eventuele sleuteloverdracht en om het terugbetalen van de borg te kunnen verzorgen.

Bij uw opzegging kunt u aangeven of u wel of niet lid wilt blijven van de vereniging. Dit kost €15 per jaar en u blijft dan het verenigingsblad ontvangen.

BELANGRIJK

BELANGRIJK

LEES uw huurcontract, wanneer u **van plan bent om te stoppen met de tuin:**

De huurvoorwaarden:

1	De huur wordt automatisch met een jaar verlengd, tenzij de huurder vóór 1 november van enig jaar de secretaris schriftelijk bericht het huurcontract te willen beëindigen.
9	Bij beëindiging van het huurcontract dient de huurder de volkstuin geheel schoon te maken. Dit houdt een oplevering in zonder begroeiing, opstallen of (grof)vuil. Opstallen en begroeiing mogen alleen na instemming van een nieuwe huurder worden gehandhaafd.
10	In geval de huurder het in artikel 9 bepaalde niet nakomt, is de verhuurder gerechtigd het schoonmaken voor rekening van de vertrekkende huurder te doen uitvoeren. De rekening dient binnen een maand na dagtekening te worden voldaan. De artikelen 3 en 4 zijn hierbij van overeenkomstige toepassing.

Met nadruk: **BEGIN OP TIJD** met afwickelen!
Een gewaarschuwd mens telt voor twee.

Lief- en leedpot

De vereniging heeft een lief- en leedpot. Als u iemand weet, die namens de vereniging een kaartje of een bloemetje moet krijgen, kunt u dit doorgeven aan Marlies Mannaert via marliesmannaert@gmail.com, of bellen/appen (06-40955944).

Website

De vereniging heeft een website. Hier kunt u informatie vinden met betrekking tot alle activiteiten, nieuws, foto's en informatie voor leden en aspirant leden.

De webmaster is Inge van der Feltz (ingevanderfeltz@gmail.com).

Kijk ook op www.vtvgroenendaal.nl. Het wachtwoord van het deel waarvoor je moet inloggen is Heemstede.

Doedagen Herenweg en Manpad

De organisatoren van de Doedagen van de Herenweg en het Manpad zijn bereikbaar op resp. de volgende mailadressen:

doedagenherenweg@yahoo.com en

doedagenmanpad@gmail.com

Colofon

De Groenendaeler is het driemaandelijks contactorgaan van Volkstuinvereniging 'Groenendaal' te Heemstede. De vereniging is opgericht op 7 februari 1958. De Groenendaeler verschijnt vier keer per jaar: in maart, juni, september en december.

Redactieleden:

Chris van der Lee
Pim van Oosterhout
Christia Scholten

Foto's:

Chris van der Lee
Pim van Oosterhout
e.a.

De redactie zal in sommige gevallen ingezonden stukken aanpassen of inkorten. De volgende Groenendaeler verschijnt in december 2023. Kopij voor dit nummer kunt u vóór 15 november 2023 aanleveren.

Redactieadres:

Christia Scholten
Kohnstammlaan 32
2105 SE Heemstede
023-5289863

redactie.groenendaeler@gmail.com

